

Naš list

Glasiło za kamniški okraj. Izdaja konzorcij (Fr. Kokalj). Odgovorni urednik: Francè Kokalj, Mengeš. — Tiska Misijonska tiskarna (za tiskarno Jože Godina). — Izhaja dvakrat na mesec. Posamezna številka stane 50 par. — Letna naročnina 12.— din. Cena inseratov po dogovoru.

Glejte, zdaj je čas milosti!

Postni čas se nagiblje k svojemu koncu. Verniki poklekujajo k spovednicam in pristopajo k Gospodovi mizi. Glejte, zdaj je čas milosti!

Prijatelj! Ti mi pa tožiš, da milosti nič ne čutiš, da za milost nič ne veš, da po opravljeni spovedi in po prejetem sv. obhajilu nisi nič boljši.

Ali naj ti verjamem? Ali naj tvojo pri-
tožbo poslušam?

Skoro da ti verjamem.

Zejen si. Kaj pa imaš od vode, če je nočeš piti? Lačen si. Kaj pa imaš od kruha, kaj imaš od najboljših jedi, če pa nočeš jesti? Zebe te. Kaj pa imaš od najboljših peči, če je nočeš zakuriti? Bolan si. Kaj pa ti zdravila koristijo, če jih nočeš rabiti?

Zdaj mi pa povej, kaj ti bo milost koristila, če jo ti samo prejemaš, nočeš pa z njo sodelovati. Jezusa imaš v srcu, pa se zanj ne meniš. Živiš, kakor bi ga ne bilo pri tebi. Z njim govoriš, pa o njegovi priučujočnosti morebiti še dvomiš. Saj veš, da je dvom ena najhujših boleznih sedanjega časa. Verski dvom namreč. Svet v svetopisemskem pomenu besede je znal človeštvu vero omajati, vero vzeti in ubiti, pa ga je pustil kakor razbojnik tam med Jeruzalemom in Jeriho brez vsake tolažbe umirati in hirati.

Milost, milost! Naj nam ne bo milost samo prazna beseda! Vera v Kristusa je že velika milost. Poprimimo zanjo! Jezus, verujem v te, ti pa pomnoži mojo vero!

Sodelujmo z milostjo kakor svetopisemski služabniki z zaupanimi talenti: Toliko si mi dal, toliko sem še pridobil. In milost božja v naših dušah ne bo prazna.

Fantje, ne tako!

Med nedeljsko mašo je vedno nekaj fantov pred cerkvijo. Ne le, da sami ne zadoste svoji nedeljski dolžnosti, ki jo imajo kot katoličani, še motijo vernike, ki žele biti zbrani pri službi božji. Celó v najsvetejših trenutkih, ob povzdigovanju, ko pride sam Bog na oltar, glasno govore in zbijajo šale. In to niso nikoli brezverci, ampak katoliški fantje, mnogokrat člani raznih naših prosvetnih in verskih organizacij.

Prav isti fantje so stali v vojaški dobi pred kakim »podporočnikom« ali celo »kaplarjem« kot prikovani, če treba tudi po več ur.

Ali so to značaji! Pred človekom se ponižajo — iz strahu pred kaznijo. Pred Bogom se pa obnašajo tako pobalinsko, ker jih v svoji brezmejni prizanesljivosti ne kaznuje takoj kot bi zaslužili.

Katoliški fant bi moral že imeti toliko vesti in vere, da ne bi tako izzival Boga in delal pohujšanja. Zato pa, fantje, če ste krščanski, ne delajte sebi te sramote!

Znamenita najdba v Nevljah

Ze itak zanimivi kamniški okraj je v zadnjem času obogatel za izredno novo zanimivost, za katero nam marsikdo zavida in ki je zbudila v vsej državi in izven nje zanimanje: Pred kakimi 14 dnevi so naleteli delavci, ki so zaposleni v Nevljah pri Kamniku z regulacijo Nevljice, na okostje predzgodovinskega živalskega velikana, ki se z učenim imenom imenuje mamut. Ta žival je najbolj podobna današnjemu slonu, ki še živi v Afriki in Aziji, le da je bil mamut še mnogo večji od današnjega slona. Ta velikanska žival je pred davnimi tisočletji živela v naših krajih, ko je bila še vsa srednja Evropa pokrita z ogromnimi jezeri in bujnim tropskim rastlinstvom. Tedanji človek še ni poznal niti železa niti kake druge kovine, ampak si je izdeloval svoje orodje in orožje iz kamna in kosti. Najdba kosti skoro celega mamuta v Nevljah je po pravici zbudila zanimanje skoro vse Evrope, kajti take najdbe so silno redke, na drugi strani pa silno pomenljive za proučevanje tedanje dobe.

Do najdbe je prišlo na prav zanimiv način. Nekega dne obiše delavce kamniški župan g. Nande Novak in jih povpraša, kako delo kaj napreduje. Delavci so rekli, da dobro, le neki štori da jih nadlegujejo pri kopanju. G. župan je takoj ugotovil, da so ti »štori« kosti neke stare živali. Obvestil je takoj strokovnjake in ti so ugotovili, da so to kosti orjaškega mamuta. Ljubljanski narodni muzej je začel nato dragocene kosti izkopavati,

toda to delo je zelo zamudno, ker so kosti že močno preperеле, na drugi strani pa se mora taka stvar izkopavati po znanstvenih pravilih, tako delo še do danes ni končano. Naj navedemo nekaj odstavkov iz obširnih poročil, ki jih je prinesel o tem »Slovenec«:

Prerez skozi zemeljske plasti

Če si ogledamo način odkopavanja in spoznamo razloge, ki preprečujejo hitrejši način dela, bomo začudenj obstali nad mnogovrstnostjo vprašanj, ki se odpirajo ob taki najdbi. Že raznolikost plasti, ki leže nad grobiščem mamutovega okostja, kaže na pisano zgodovino. Plast, v kateri je mamutovo okostje, leži približno 2 m pod površino. To plast pokriva več drugih plasti, ki kažejo še na precejšnje spremembe v kasnejših dobah. Od vrha navzdol je najprej okrog 40 cm debela plast zemlje, nato pride 45 cm debela plast rjave ilovice, pomešane s peskom, za tem 35 cm mivke in nato zanimivost, ki jo človek res ne bi pričakoval, namreč 4 do 5 cm debela plast, v kateri so našli ostanke oglja in pepela. Tako plast, ki kaže sledove človeškega udejstvovanja, imenujejo kulturno plast. Zanimivo je zlasti, da so delavci, ki so zadeli na to plast, dobro začutili izraziti duh, ki ga tudi sicer zaznavamo na mokrih pogoriščih. Za kulturno plastjo pride 65 cm proda, nato 4 cm z manganovimi spojinami barvanega proda, zatem pa 10 do 15 cm proda barvanega z limonitom. Sledi 13 cm sivo barvane glinice, katera v nadaljnji globini spreminja barvo, po-

Mamutove kosti, kolikor so jih do sedaj izkopali.

staja bolj rjava in mastna. Taka glina nastaja le, kadar v njej razpadajo organske snovi, rastline, ali živalska telesa. Znanstveniki pravijo taki glini bituminozna glina. V tej plasti leže tudi ostanki mamutovega okostja.

Prerezi v globino so v različnih smereh na mestu najdišča le malo različni. Največja razlika je ta, da ni v drugih presekih najti kulturne plasti, ki leži približno 1 m višje kakor okostje mamuta. Čudno naključje je hotelo, da je bogve koliko tisoč let potem, ko si je pračlovek privoščil mamutovo pojedino, na istem mestu predzgodovinski človek-lovec kurlil ogenj, čigar sledovi so ostali še danes. Pri odkopavanju teh plasti spravljajo vzorce posameznih plasti z različnih mest najdišča v posebne škatljice, ki jih opremljajo s potrebnimi napisi in številkami. Te vzorce plasti bodo temeljito preiskali in bo iz preiskav mogoče dognati marsikaj, kar si ne moremo niti predstavljati. — Že limonitni prod sam kaže na velike klimatične spremembe v času, ko je ta plast nastajala. Kaj vse pa se da dognati z znanstvenim delom in preiskavami, bomo razumeli, če upoštevamo, da bodo posamezne vzorce preiskovali mineraloški in kemični inštituti naše univerze. Kemični inštitut se bo bavil zlasti z bituminozno glino. Vzorce bo treba preiskati in določiti tudi glede na geografske in geološke razmere. Pa ne samo to: iz pepela in oglja v kulturni plasti bo mogoče ugotoviti, kakšno je bilo tedaj rastlinstvo. Iz živalskih ostankov bo mogoče sklepati na živalstvo. Sivo glino, v kateri leže mamutove kosti, pa bodo poslali zaradi analize proda na Dunaj. Ugotovljeno je namreč, da se v taki deset tisoč let stari glini ohrani cvetni prah rastlin, ki so rastle tedaj. S preiskavami doženejo, kakšen cvetni prah je v glini, in tako lahko sklepajo, kakšno je bilo rastlinstvo v času, ko se je pri nas še sprehajal mamut.

Odkrivanje kosti

Vse to je malenkostni drobec dela, ki ga nalaga odkopavanje mamutovega okostja. Glavno delo je seveda z odkopavanjem samim. Gornje plasti kopljejo delavci hitro s krampi in lopatami; ko pa pridejo do sive glinice, je treba začeti s previdnim delom. Tanko plast sive glinice strgajo z lopatami tako dolgo, dokler se ne pokažejo madeži z bituminozno glino. V tem trenutku so zadeli na tako imenovani fosilni horizont, t. j. na ravnino, v kateri leži okostje. Vse delo, ki je bilo doslej opravljeno, obstoji v odkrivanju fosilnega horizonta in v ugotavljanju lege posameznih kosti. Ko se v fosilnem horizontu pokaže bituminozna glina, se začne šele natančno preiskavanje. Dr. Kos ali pa preparator g. Herfort z majhnimi lopaticami previdno odkopavata naprej, dokler ne zadeneta na vivianit. Vivianit imenujejo z organskimi ostanki prepojeno glino, ki ima, dokler je neprodušno zaprta v mastni glini, belkasto ali zelenkasto barvo. Na zraku pa dobi vivianit krasno modro barvo. Vivianit je znamenje raziskovalcu, da je že v bližini kosti. Ko čisti še nekoliko naprej, zadene že na kost. Ker leže kosti v glini križem vprek, seveda ne moremo pričakovati, da bodo ležale v vodovodni ploskvi. Večina jih sega še naprej globlje v zemljo. Vendar raziskovalec kosti ne odkopava naprej, ampak ugotovi z drobnimi jeklenimi sondami (iglam), v katero smer se pogreza kost. Nato jo zopet zasuje z mastno glino, mesto najdišča pa zaznamuje v primeri razdalji s količki. Zaznamovanje s količki je potrebno zato, da ne bi kdo stopil po nepotrebnem na najvišje ležeči del kosti, ki

Kamniški občinski proračun za l. 1938-39

Končno nam je vendarle občinska uprava razgrnila na vpogled proračun za leto 1938-39. V ta glavni proračun so vnešene tudi končne postavke, to je prebitek ali primanjkljaj ubožnega sklada, veterinarskega sklada, sklada odkupnine osebnega dela, mestnega vodovoda, mestnega električnega podjetja, kot poseben proračun pa je predložen pravilnik o občinski trošarini, oziroma uvoznini. Proti temu pravilniku so se z vsemi močmi borile naše tovarne, ki nekatere nikakor nečejo razumeti, da so tudi one poklicane, da prispevajo sorazmeren del v občinsko blagajno. Občinskemu odboru je bil predložen v odobritev na seji dne 29. marca 1938 naslednji proračun:

Osebnih izdatki.

Zupan: Din 21.600. Tajnik 19.200. Pom. tajnik 14.400. 2 zvanici 27.600. 2 služitelja 19.200. 3 redarji 33.600. 2 cestarja 19.800. 4 babice 4.000. Mesooglednik 7.000. Učiteljstvo obrtne nadaljevalne šole 2.000. Pokojnine 7.356. Plača dnevnicarjem 12.000.

Materijalni izdatki.

Obče upravno oblastvo. Potni in prevozni stroški 2.000. Pisarniški material 5.000. Kurjava pisarn 2.000. Razsvetljava pisarn 500. Čiščenje pisarn 3.000. Službeni list in samouprava 500. poštni in telegrafski pristojbine 1.500. Najemnina uradnih prostorov 1.200. Stroški nabora 1.000. Članarina županski zvezi 500. Vzdrževanje pokopališča 500. Bolniško zavarovanje uslužbencev 8.000. Pokojninsko zavarovanje uslužbencev 3.000. Banovinski pokojninski sklad 5.000. Strokovni tečajji za obč. organe 1.000. Izpopolnitev intendantarja 3.000 din.

Osebnih in imovinska varnost.

Vzdrževanje sreskega načelstva Din 5.000. Vzdrževanje policije 4.000. Vzdrževanje gasilskih čet 14.500. Javna razsvetljava 19.000. Odgonstvo 500. Požarni ogledi 1.000. Protiplinska obramba 3.500.

Vzdrževanje šol.

V Kamniku Din 3.200. V Nevljah 6.200. V Mekinjah 5.900. V Tunjicah 1.450. Na Vranji peči 260. Meščanski šoli v Ljubljani 6.682.

Podpora sokolski četi Din 500. Podpore drugim kulturnim društvom 12.000. dijaške podpore 500. Šolske kuhinje 1.000. Rdeči križ 300. Za telesno vzgojo 3.000.

Finančna stroka.

Odplačilo posojil (anuitete) Din 30.000. Za plačilo dolgov iz prejšnjih let 41.200.

bi se tako utegnili poškodovati. Čudno se bo morda zdelo, zakaj kost, ki so jo komaj našli, zopet zasujejo. Kost, ki so ležale dolga tisočletja v glini, so močno preperete. Ohranile so se le zato, ker so bile zaprte pred zrakom in ležale v mokri glini. Ako bi se taka kost na zraku razsušila, je ne bi bilo mogoče več sestaviti. To dokazujejo zlasti kosti, ki so jih našli v bližini nove struge, kjer je bila zemeljska plast, ki je pokrivala sloj glinice, mnogo tanjša. Tam so kosti tako mehke, da raziskovalec skoraj ne čuti, kdaj gre jeklena igla iz glinice naprej v kost. Kost, ki so na tem mestu mnogo bolj preperete zato, ker so bile slabše zavarovane pred zrakom in manj pokrite z vodo. (Konec prih.)

Gradbena stroka.

Vzdrževanje in poprava občinskih cest din 40.000. Vzdrževanje in poprava občinskih mostov 10.000. Vzdrževanje in poprava občinskih zgradb 4.000. Kidanje snega in škropljenje cest 4.000. Regulacija mesta 10.000. Vzdrževanje kanalov 3.000. Zgradba klavnice 100.000.

Kmetijstvo in živinoreja.

Prispevek obč. kmet. skladu Din 2.000. Gospodinjinski tečajji 500. Kmetijski tečajji 500. Zatiranje sadnih škodljivcev 500. Pospeševanje kmetijstva 7.000.

Narodno zdravje

Nabava zdravil in cepiva Din 500. Pobijanje jetike 2.000. Protituberkulozni ligi 5.000.

Socijalno skrbstvo

Prispevek ubožnemu skladu Din 75.000. Podpore brezposelnim 3.000. Podpore dobrodelnim društvom 2.000.

Tgovina obrt, industrija, turizem.

Prispevek obrtnim nadajevalnim šolam din 2.500. Pospeševanje tujkega prometa 5.000. Čiščenja in olupšava kraja ter ohranitev spomenikov 7.000.

Občinsko gospodarstvo in občinska podjetja.

Davki Din 4.000. Zavarovalnina 300. Vzdrževanje občinske tehtnice 1.300. Vzdrževanje občinskega kopališča 4.300. Vzdrževanje občinske klavnice 2.000.

Štipendije in subvencije

Davčna uprava v Kamniku Din 3.000. Katastrska uprava v Kamniku 3.000. Kurjava pisarne finančne kontrole 300.

Nepričakovani izdatki

Kredit za nezadostno prelimirane materialne izdatke Din 22.000. Kredit za nepričakovane razhodke 6.330.

Osebnih izdatki skupaj . . . . . Din 187.756
materijalni izdatki . . . . . » 528.123

Izdatki skupaj . . . . . Din 715.879

DOHODKI.

Občinska doklada

Na vse državne neposredne davke 75% od predpisa Din 422.000 din 316.500.

Občinske trošarine.

Od vina, piva, žganja, likerja, živine, mesa din 223.900.

Občinske takse

po vseh postavkah din 23.650.

Dohodek od posestev in podjetij

Zakupnina zemljišč din 2.000. Zakupnina lova din 7.100. Od občinske elektrarne 15.000. Od občinskega kopališča 4.300. Od občinske klavnice 10.000. Od občinskega vodovoda 1.000.

Dolgovani dohodki

Neizterjane občinske davščine Din 10.000.

Nepričakovani dohodki

Blagajniški prebitek din 67.429. Ostali nepričakovani dohodki 5.000.

Dohodki skupaj Din 715.879.

Proračun ubožnega sklada izkazuje din 86.600 dohodkov in toliko izdatkov, veterinarskega sklada 6.550 dohodkov in izdatkov, odkupnine osebnega dela 10.000 dohodkov in izdatkov.

Proračun občinske trošarine predvideva din 140.000 dohodkov in toliko izdatkov, elektri-

Razgledišče

Kamnik

Finžgarjev pasijon uprizore drugič na tiho (3. apr.) in tretjič na evetno nedeljo (10. apr.) katol. prosvetna društva v Kamniku. Prvič so ga igrali pred polno dvorano 27. marca. Nastopa nad 70 oseb. Glavne vloge so zasedle najboljše igralske moči. Režija je v večjih rokah. Radi tehničnih težkoč, se je prva predstava pričela precej pozneje, kot je bilo napovedano. Za naslednje predstave pa obljublja prireditelji začeti točno ob pol 4 pop., tudi odmori bodo znatno skrajšani. Za otroke bo predvidoma posebna predstava na evetno soboto ob 3. pop. Vstopnina kot običajno: 8, 6, 3 in za otroke 2 din.

Kalvarija, znana postna božja pot, je zlasti na Jožefovo in nedeljo bila deležna rekordnega števila romarjev. Letos je bilo drevje ob potu in okrog cerkvice posekano, ker je že vse preveč zakrivalo pogled na idilično svetišče. Nekaterim pa to ni prav, češ da je sedaj vse tako golo in prazno. V pojasnilo in tolažbo pa naj bo povedano, da uprava korporacije, ki je lastnica parcele, ni tega storila brez predhodnega posveta z merodajnimi in da namerava zasaditi ob potu novo drevje, ki bo čez leta dalo še vse lepše lice priljubljeni Kalvariji. Tudi klečalniki ob kapelicah bodo novi.

Mamutovo okostje, t. j. velikanske predpotopne živali, ki so ga odkrili delavci pri urejanju potoka Nevljica v Nevljah, vzbuja veliko zanimanje pri Kamničanih kakor tudi pri okoličanih. Na praznik sv. Jožefa in nedeljo se je zbirala ob Nevljici velika množica radovednežev, ki pa niso prišli kaj na svoj račun. Večina okostja je bila tedaj še v zemlji, ker se izkopavanje vrši po strokovnjakih iz Ljubljane silno previdno in po-

čnega podjetja 321.250, vodovoda pa din 15.000.

Prebivalci vasi Podgorje so stavili predlog, da bi občina uvedla poleg drugih doklad še 35% v vasi Podgorje, ki naj bi se uporabil za kritje anuitet dolga za elektriko. Odbor je predlog soglasno sprejel.

Največ zanimanja je bilo vsekakor za novi Trošarinski pravilnik in priključeno tarifo. Obrtniki so stavili predloge, naj se vnees v tarifo še razne druge predmete kakor kruh, sodavica, mleko, obleka itd. Odbor se je postavil na stališče, da ne uvaja trošarine na življenjske potrebščine zato je vse tozadavne prošnje zavrnili. Zaščetil pa je po najboljših močeh domačo obrt. Razprava o proračunu se je zelo zavlekla saj je trajala do pol štirih zjutraj, vendar pa je odbor vztrajal in seje ni hotel predložiti, ker je skrajni čas, da se proračun predloži v odobritev.

V novem proračunu in priključenem trošarinskem pravilniku so vnešene postavke ki bodo zasigurale, da se končno pristopi k gradnji klavnice, šolskega poslopja in poslopja za vse urade. Občinska uprava je stremela, da se z novim proračunom ne obdavi prehudo nižji sloj in smo prepričani, da je s tem osnutkom to tudi dosegla. Vsak zaveden Kamničan mora biti hvaležen občinskemu odboru za tako pravično razdelitev, tako bremen kakor tudi dajatev. Občinski proračun je bil sprejet kakor rečeno na seji občinskega odbora dne 29. oziroma 30. marca 1938 ob tretji uri zjutraj z 26 proti dvema glasovoma.

časi. Gotovo časopisje si je hotelo najdbo mamuta (ljudje pravijo: majmun) prilastiti kot zaslugo svojih ljudi. Tako se bodo tudi predpotopne živali delile v napredne in klerikalne. Vnema pa taka...!

Poslopje nove ljudske šole je vedno bolj predmet razgovorov kamniških občanov. Komisija si je ogledala bivši Kurhaus, ki je po odhodu usmiljenih bratov ostal nedovršen, ali se ne bi morda dal predelati, da bi služil vsaj nekaj desetletij šolskim namenom. Menda bi znesli stroški za ureditev 1.200.000 din, in bi tako vprašanje ljudskošolskega poslopja bilo rešeno za kakih 20—30 let. Prav je, da se je enkrat začelo resno misliti na to, ker je sedanje šolsko poslopje iz praktičnih in iz zdravstvenih vidikov popolnoma neprimerno za pouk. Toda gornja rešitev se nam ne zdi dobra. Razlogi bi bili sledeči: 1. Rešitev bi bila le zasilna, za par desetletij. Ali ni bolje žrtvovati še enkrat in magari dvakrat tolikšno vsoto, pa je vprašanje dokončno rešeno. 2. Prostor ne bo najbolj primeren. Otrokom bo treba hoditi prav na konec šolskega okoliša. Gledati pa je treba, da imajo čim bolj vsi otroci enako daleč do šole. V tem oziru bi bil daleko boljši prostor na bivšem farovškem travniku, katerega je občina prav v ta namen kupila od cerkvene nadarbine. Nekateri predlagajo svet pod zapriško graščino, kjer bi vladalo zatišje pred severnimi vetrovi in mir. Vsekakor bi bilo za večino otrok (iz Podgorja in Duplice) bolj prikladno. Tudi se nam ne zdi svet med sotočjem Bistrice in Nevljice radi vlage, ki jo je tam vedno dosti, in pa radi sence, ki jo dela stari grad, zdravstveno najbolj prikladen, in je južna stran Kamnika v tem oziru bolj priporočljiva. Mnogi tudi izražajo upravičene pomisleke, ali je za šolsko mladino, ki zlasti iz šole prihiti tako nebrzdano, povsem varno na vse strani odprto obrežje Bistrice in Nevljice. In končno: kopališče in šola na istem kraju v nrvstvenem oziru ni najbolj priporočljivo. Prav bi bilo, če odločujoči, preje tudi to dobro premislijo, ker v Kamniku se je v preteklosti marsikaj začelo na hitro roko in tudi na hitro roko vzelo konec. Tisoči ljudskega premoženja pa so šli po vodi. Naj govori ljudstvo! Možje nove obč. uprave, zlasti pa resnično ljudski župan, g. N. Novak, so zadostna garancija, da se bo vprašanje nove šole rešilo po resnem prevdanku in po volji občanov.

Vodice

Kot smo že poročali, je bilo ta predpust rekordno število oklicev in porok. 18 parov so »vrgli s prižnice« in vse se je v redu izteklo. Tudi pri »ohceti« se je poznalo oživljenje denarnega prometa, ter smo spet videli nekaj zanimivih, narodnih ženitovanjskih običajev in paradno vožnjo bale. — Občinski proračun je bil pred kratkim razgrnjen na občini ter bo v letu 1938-39 menda 77% doklada. Baje bi bil proračun lahko nižji, pa so šole svoje proračune nekoliko dvignile in pri lovnini smo izgubili letnih 10 jurjev. — V nedeljo 6. III. je bil živahen in dobro obiskan občni zbor krajevne JRZ. — Na praznik sv. Jožefa 19. marca je pa naša mladina slavila svoj praznik. Zjutraj ob 6 je bila v župni cerkvi v Vodica maša in sv. obhajilo za vse članstvo Fantovskega odseka, popoldne ob 3. pa v Katoliškem Domu fantovska akademija z nastopom članov, mladev in naraščaja. Na sporedu so bile prote in simbolične vaje ter vaje na bradlji, konju in prožni deski. Akademija je bila kot nekaka priprava za fantov-

ski tabor v Vodica in za velike stadionske dneve v Ljubljani koncem junija. Akademija je izvrstno uspela.

Brdo

V nedeljo 6. marca je imela tukajšnja kraj. organizacija JRZ svoj redni občni zbor ob zelo obilni udeležbi. Na občnem zboru je poročal med drugim tudi tajnik okrajne JRZ dr. Žvokelj iz Kamnika.

Prejšnji mesec nas je naše prosvetno društvo presenetilo z novo veseligr »Zdraha na vasi«, ki je bila prvič igrana v našem okraju. Gledalci so bili s to novo komedijo nadvse zadovoljni.

Dekliški krožek je prav lepo proslavil Materinski praznik 25. marca v dvorani na Brdu s svojo prireditvijo. Velika udeležba na prireditvah je dokaz, kako ljudstvo ceni delo naših prosvetnih društev.

Fantovski odsek pripravlja igro »Crngrobški razbojnik«, katero vprizori na evetno nedeljo, 10. aprila popoldne v dvorani na Brdu. To zgodovinsko žaloigro v 5 dejanjih je spisal preč. g. Ivan Veider iz št. Vida. Godi se v sredi 13. stoletja v krajih okrog Stare Loke pri škofji Loki v dobi, preden so zidali znamenito crngrobško cerkev.

Vabimo, pridite pogledat. Bog živi!

Mekinje

Fantovski odsek je imel na praznik sv. Jožefa med mašo skupno sv. obhajilo. Krasen prizor! Verniki so pač živo občutili nebotično razliko med takim nastopom ter med pijančevanjem in ponočevanjem! Lepo je uspela tudi akademija 20. t. m. v zvezi z nastopom dekliškega krožka. Fantje imajo sedaj plačano novo bradljo, ki jih je stala blizu 4000 Din. — Prosvetno društvo pa uprizori na tiho nedeljo 3. aprila ob 1/4 pop. krasen igrokaz v petih dejanjih »Dekle z biseri«. Ves čisti dobiček je društvo namenilo za kritje stroškov pri prenovljenju župne cerkve. O popolnem uspehu ne dvomimo, ker bo igro režiral g. Malešič. Med odmori nastopijo naši tamburaši. Posebnost na koncu bo v tem, da bo sta takoj po končani predstavi izžrebani dve vstopnici; lastnik prve bo zadel 30, lastnik druge pa 20 kg fine bele moke; to je dar, ki ga je dobra roka poklonila cerkvi za namen igre. Vabljeni vsi, da poskusite srečo!

Ihan

18., 19. in 20. marca je vodil g. ravnatelj dr. Blatnik duhovne vaje za može in fante. Njegovi resnobni in obenem mikavni govori so združili toliko poslušalcev, da je bil uspeh nadvse zadovoljiv.

Škoda je le, da se niso udeležili duhovne obnove vsi naši fantje in može. Marsikatero smo pogrešali, ki ga pogrešati ne bi bili smeli.

Na praznik sv. Jožefa je bilo sprejetih v fantovsko Marijino družbo 15 mladih fantov. Sprejem je bil prav slovesen. Naj bi ostal novim članom v trajnem spominu, da bodo ostali Marijini zastavi vse življenje zvesti.

Kljub dolgemu predpustu so le trije pari sklenili življenjsko zvezo. Seveda, časi so resni, zasluzka malo, zato je treba pač dobro premisliti, preden kdo stori tak važen korak.

Smrt letos naši fari še nekam prizanaša, je lanska žetev bila prebogata.

Na evetno nedeljo zvečer ob 8 uri bo igral fantovski odsek igro »Tihotapec«. Pridite! Najlepše vas vabimo!

Kamniško okrožje fantovskih odsekov

Okrožne tekme dne 8. maja!

Letošnje tekme našega okrožja se vrše dne 8. maja v Kamniku. Opominjamo vse odseke, da pridno trenirajo, in se vsi brez izjeme udeležijo tekm. Vsi odseki, ki bodo tekmovali, naj se takoj prijavijo. Prijavijo pa naj tudi svoje sodnike in sicer vse v najkrajšem času, da se lahko sestavi sodniška komisija.

Prosvetne tekme!

Ker je prosvetne tvarine mnogo preveč, zato je odbor črtal sledeča vprašanja.

1. Iz kmečke tvarine se izpusti 11 vprašanj. To so vprašanja št. 3, 4, 11, 16, 17, 29, 30, 31, 7, 48, 51. Ostane jih 48.

2. Občina: izpusti se 35 vprašanj. Vse od 1. do 36. ostane 14 vprašanj.

3. Disciplina: izpusti se 6 vprašanj. To so 5, 21, 22, 23, 24, 26, ostane 26 vprašanj.

4. Delavska tvarina vsa. Tekmuje se lahko v delavski ali v kmečki tvarini. To si izbere vsak odsek sam ter javi to pred tekmami.

5. Iz tvarine Vzori slovenskih fantov ostanejo vsa vprašanja.

Odbor.

Dekliški krožki

V krožkih so se pričele tekme. To je priprave in razburjenja! Pa saj tudi ni kar tako. Najprej se gre za lastno čast, potem za čast krožka.

Kjer so dekleta vneta za telovadbo, jim je časih prosvetna snov kar nekam težka in neprebavljiva.

Drugod zopet se boje telovadnega nastopa. Tem in onim v podžiganje in tolažbo!

Obojega je treba: Zdrav duh v zdravem telesu!

Pa se najdejo tudi taka dekleta, ki se jim zdi preponiževalno odgovarjati na vprašanja kot kaka šolarica. Takim bi pa pošepetali na uho, da so jim tekme posebno potrebne in koristne, ker so jim prepotrebna vaja v pomenitosti in izvrstno sredstvo proti napuhu.

Na praznik Vnebohoda bo tudi letos okrožna prireditev v Grobljah. Pripravite se nanjo in nam čimprej sporočite, s katero točko mislite sodelovati.

Kaj pa kroji?

Kakor veste bodo naši mladinski dnevi v sv. Petru in Pavlu ne samo naši ampak mednarodni. Zato je res škoda za vsako, ki ne bo sodelovala. Jaz vem, kje nas čevlji žulijo. Potrebne drobiže ni za kroj. Povem pa, da bo šlo, če imate mnogo volje, mnogo iznajdljivosti, mnogo vztrajnosti, predvsem pa, mnogo navdušenja za stvar. Vprašajte svoje glavnice in svoja srčeca, če je vsega tega dovolj, kar sem pravkar naštel, pa bo šlo.

Bog živi!

Janez Veider:

Cerkev sv. Mohorja in Fortunata v Grobljah

(Dalje.)

Grobeljska cerkev je bila svoj čas precej premožna. Ze l. 1526. je morala oddati za vojno zoper Turke 2 renška gold. 27 krajcarjev in en srebrn kelih v teži 21 lotov. V tistem času je bil cerkvi dolžan David Gall 20 čekinov, kar je bilo za tisto dobo velika vsota. L. 1684. je imela cerkev precej svojih po-

sestev. Ko se je nekaj pred letom 1740. začela v Grobljah božja pot sv. Notburge, so romarji donášali darove, da so lažje prezidali in povečali cerkev, ki je bila dovršena l. 1741 (ne pa 1714., kot je zadnjič stroj napačno natisnil). Star zapisnik pove, da je imela cerkev l. 1752. pet posvečenih oltarjev z istimi svetniki kot danes, v zvoniku dva zvonova, okrog cerkve pa neblagoslovljeno pokopališče. Sedanja zvonikova streha, ki v glavnem posnema obliko mengeškega zvonika, izvira iz leta 1869, ko je prejšnjo uničil požar, ki je stopil dva stara zvonova. L. 1883. so povečali pevski kór. Takrat je cerkev dobila tudi nove orgle, ki jih je plačal znani dobrotnik cerkve, takratni ključar Peter Majdič. Zvonovi, ki jih je vzela vojna, so tehtali mali 4 in pol, srednji 8 in veliki 13 in pol centa.

Opišimo sedaj še cerkev. Skozi slikovit obzidni portal pridemo do cerkvenega vhoda, ki se nahaja pod lopo, slonečo na treh stebrih. Na desni je lopa prislonska na zvonik, ki je bil prizidan že prvotni gotski cerkvi, pa že v poznejši pogotski dobi in je do danes ostal isti. V zvoniku imamo sedaj tri bronaste zvonove. Mali je Samasov iz leta 1851. in nosi podobe križ, Marijo z Detetom in sv. Florijana. Veliki in srednji zvon so vile Strojne livarne leta 1922. Veliki ima podobi sv. Stefana in Klemenca ter napis: Svetovni srd je prednik ugrabil, a mene žar ljubezni vžil: da v božji hram bi glas moj klical, vabil, oznanjal mir in up na raj budil. Srednji zvon nosi podobo sv. Jožefa. — Zunanjščina cerkve je izredno členovita in poživiljena z različnimi prizidki in mnogimi okni v različnih oblikah. Le žal, da ta slikovitost ne pride do veljave, ker stene zakriva previsoko obzidje. Pod lopo je preprosta oltarna miza brez nastavka. Ko vstopimo v cerkev, nas prijetno preseneti bogato oblikovan in razkošno okrašen baročni prostor iz srede 18. stol., ki se je nepokvarjen ohranil do danes. Ladja je dolga 10.50 m in široka 9.25 m, obstranske kapelice pa so 2.20 m globoke in 3.30 m široke. Prezbiterij je dolg 8.05 m in širok 4.50 m. Ladja in prezbiterij sta kupolasto obokana. Vsi oboki so pokriti s freskami, ki so zaenkrat močno otemnele, pa se bodo dale spet očistiti. Slike je izvršil najboljši naš freskoslikar Franc Jelovšek, ki je bil rojen v Mengšu l. 1700. kot sin ondotnega učitelja. Umril je v Ljubljani leta 1764. V Grobljah je delal med leti 1759. (letnica na steni za velikim oltarjem) in 1761 (letnica nad pevskim korom). Slike jasno kažejo, da so bile izvršene v dveh presledkih. Obakrat so pomagali mojstru drugi sodelavci, od tod izvirajo razlike pri obeh delih. (Dalje prih.)

Urednikova pošta: Za velikonočno številko prosim poročila do 12. aprila. Prosim prav vse dopisnike, da se odzovete!

Ko boste potrebovali kar-koll za Vašo kuhinjo ali gospodinjstvo, za Vaše gospodarstvo ali Vašo novo hišo, se obrnite na trgovino

Jos. SENICA

DOMŽALE

ali njeno podružnico
V SNEBERJAH

Otroški kotiček

PO NAŠIH CERKVAH

V aprilu ne bomo imeli dosti hoje. Obiskali bomo samo cerkve sv. Jurija. Take cerkve bomo našli v Ihanu, v Motniku, v Nevljah in v Izlakah pri Zagorju. Sv. Jurij je bil vojak. O svetnikih vojaki smo že govorili. Pomudimo se za nekaj hipov samo pri živali, ki jo vidimo na slikah sv. Jurija. To je zmaj. Grda pošastna žival. Kdo ve, če so take živali res kedaj živele? Tega na tem prostoru ne bomo preiskovali, imamo premalo časa in prostora za to. Vedimo pa eno: grji kakor vsak zmaj na podobi sv. Jurija je smrtni greh v tvoji duši. In kako nekateri s smrtnimi grehi brezbrizno gospodarijo! »Imam lahko sto smrtnih grehov, tisoč smrtnih grehov, smrtnih grehov kakor listja in trave,« se priverjajo nekateri med vami. Cemu? Ali ne zadostuje en sam smrtni greh, da vam dušo umori? Proč s smrtnim grehom! Proč, proč! — Da pa ne bodo noge preveč zastale, pa obiščimo v tem mesecu še cerkve, ki so posvečene sv. Križu! Našli bomo te cerkve v Kamniku na Kalvariji, kamor že itak radi zahajate, potem v Mengšu na pokopališču, po eno pa še v Moravčah pri Sv. Križu in v več kapelcah. Samo eno misel, ki jo tolikokrat slišite, naj vam v teh cerkvah pokličem v spomin:

O sveti Križ, življenja luč,
o sveti Križ, nebeški ključ,
ponižno te častimo,
zvestobo obljubimo...

KA ZA FANTE

Prihodnji sestanek KA bo na Cvetno nedeljo, 10. aprila v Društvenem domu v Grobljah ob 7 uri zjutraj. — Pridite vsi in pripeljite še nove! — Bog živi!

Ako potrebujete

DOBRE PEČI

in štedilnike

oglasite se

pri Franc Kosmaču

(cesta na Kamnik)

v VELIKEM MENGŠU

Dobite najboljše in najcenejše peči, izdelane od strokovnjakov, zato brez konkurence v delu in ceni. — Proti jamstvu tudi na odplačila.

HRANILNICA IN POSOJILNICA

V KAMNIKU

registr. zadruga z neomejeno zavezo
(Sutna št. 22 - v lastni hiši)

HRANILNE VLOGE

obrestuje po dogovoru
do 5%.

Jamstvo presega večkratno vrednost vseh vlog.